



MØTEINNKALLING

Utvalg: Formannskapet (utvidet)
Møtested: Kommunestyresalen, Rådhuset
Møtedato: 15.01.2020 Tid: 09:00

Medlemmene innkalles med dette til overnevnte møte. Eventuelt forfall meldes til servicetorget, tlf. 611 26 410 snarest mulig. Varamedlemmer møter bare etter nærmere innkalling.

SAKSLISTE

Utvalgssakstype/nr.	Arkivsaksnr. Tittel
1/20	19/683 HANDLINGS- OG ØKONOMIPLAN 2020 - 2023
2/20	20/53 POLITISK FORANKRING AV SØKNAD OM TILSKUDD - KLIMASATS 2020
3/20	19/1800 STRATEGI FOR SPESIELLE MILJØTILTAK I LANDBRUKET 2020 - 2023
4/20	19/1507 UTTREDEN SOM MEDLEM AV KONTROLLUTVALGET - VALG AV NYTT MEDLEM
5/20	19/2047 OPPNEVNING AV NYTT MEDLEM TIL OPPNEVNINGsutvalget for MEGLERE I KONFLIKTRÅD
6/20	20/51 REFERATSAKER TIL FORMANNSKAPETS MØTE 15.01.2020

Hov, den 09.01.2020

Anne Hagenborg
Ordfører

Knut Viset
Kontorsjef

HANDLINGS- OG ØKONOMIPLAN 2020 - 2023

Saksbehandler: Terje Lindalen
Arkivsaksnr.: 19/683

Arkiv: 145

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
77/19	Kommunestyret	16.12.2019
1/20	Formannskapet	15.01.2020
/	Kommunestyret	03.02.2020

Innstilling:

Kommunestyret tar statusen til orientering.

Behandling/vedtak i Kommunestyret den 16.12.2019 sak 77/19**Behandling:**

Ordfører redegjorde innledningsvis for formannskapets innstilling.

Rådmannen og kommunalsjef Pål Rønningen viste deretter en presentasjon med følgende hovedtema (presentasjonen ettersendes sammen med protokollen):

- Prosessen
- Status samfunnsutvikling
- Budsjettprofil
- Innsparingstiltak/omstillingsplan
- Status omstillingsplan
- Investeringsnivå
- Forslag til driftsrammer i planperioden
- Oppsummering

Det ble også vist til at det er varslet ekstraordinært kommunestyremøtet 6. januar 2020 for en videre gjennomgang og oppfølging av handlings- og økonomiplanen.

Deretter fremførte ordfører et innlegg med fokus på handlingsrommet og alternativer som kommunen har mtp den økonomiske situasjonen, samt mål og satsningsområder som ligger til grunn i den fremlagte handlings- og økonomiplanen.

I den påfølgende debatten fremkom det ulike oppfatninger og synspunkter mht kommunens økonomiske utfordringer og forslaget til handlings- og økonomiplan. Det ble i den forbindelse også påpekt viktigheten av at alle står sammen om den krevende situasjonen som kommunen står oppe i.

Rådmannen gjorde oppmerksom på at det også foreligger en felles høringsuttalelse fra Delta, Fagforbundet og Norsk Sykepleierforbund som beklageligvis ikke har blitt distribuert. Høringsuttalelsen ble utdelt i møtet (og vil bli ettersendt sammen med protokollen). Deretter kommenterte rådmannen noen av debattinnleggene.

I forbindelse med gjennomføring av avstemming, ble det etter forslag fra ordfører gjennomført punktvis votering over «hovedpunktene» (romertallene) i formannskapets innstilling.

- Innstillingens pkt. I ble enstemmig vedtatt
- Innstillingens pkt. II ble enstemmig vedtatt
- Innstillingens pkt. III ble vedtatt med 20 mot 5 stemmer
- Innstillingens pkt. IV ble vedtatt med 20 mot 5 stemmer
- Innstillingens pkt. V ble vedtatt med 24 mot 1 stemme
- Innstillingens pkt. VI ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kommunestyret vedtar:

- I. Kommunestyret vedtar maksimale skatteører på inntekt og formue.
- II. Kommunestyret vedtar de kommunale avgifter og gebyrer slik disse framgår av vedlegg 1 «Kommunale satser og egenbetalinger».
- III. Kommunestyret vedtar årsbudsjett og økonomiplan slik det framgår av bevilgningsoversikter drift i «Handlings og økonomiplan med budsjett 2020 – 2023».
- IV.
 1. Kommunestyret vedtar årsbudsjett og økonomiplan slik det framgår av bevilgningsoversikter investering i «Handlings og økonomiplan med budsjett 2020 – 2023».
 2. Kommunestyret vedtar at det i 2020 tas opp lån til finansiering av anleggsmidler med inntil kr. 230 mill. Lånes tas opp som serielån med løpetid på 30 år.
 3. Kommunestyret vedtar at det tas opp lån til videreutlån (Startlån) på kr. 10.000.000. Lånes tas opp som serielån med løpetid på 30 år.
- V. Kommunestyret vedtar de langsiktige økonomiske måltallene slik de framgår i Handlingsplanen i «Handlings og økonomiplan med budsjett 2020 – 2023».
- VI.
 1. Søndre Land kommune skal jobbe for å innføre heltid i sin organisasjon. Det skal arbeides for å øke stillinger til de som arbeider ufrivillig deltid.
 2. Rapporteringstallene for barnevern tas bort, fordi de er usikre.
 3. Invitere Magnus Nygård fra Våtmarksenteret til å komme til kommunestyret for å orientere om hva de kan bidra med i forhold til søknader om prosjektmidler i forbindelse med grønt skifte i planarbeid.
 4. Utrede mulighetene for å ta vekk barnetrygd fra grunnlaget for sosialhjelp.

Vedlegg:

- Ingen

Bakgrunn:

Kommunens handlings- og økonomiplan 2020 – 2023, med budsjett 2020 ble vedtatt i kommunestyret 16. desember 2019. Det ble konkludert med at budsjettet er svært krevende. Samtidig ble det i møtet informert om at det er planlagt et ekstraordinært møte i kommunestyret 6. januar 2020 for å foreta en videre gjennomgang og oppfølging av handlings- og økonomiplan. I møtet 6. januar kom det innspill til tiltak og prioriteringer for å bringe økonomien i balanse.

Vurdering:

Rådmannen har i etterkant av møtet i kommunestyret 6. januar arbeidet videre for å lage en plan for å sikre bedre balanse mellom inntekter og utgifter. Status i dette arbeidet legges frem i møtet.

POLITISK FORANKRING AV SØKNAD OM TILSKUDD - KLIMASATS 2020

Saksbehandler: Lars Harald Weydahl
Arkivsaksnr.: 20/53

Arkiv: 233

Saksnr.: **Utvalg**
2/20 Formannskapet

Møtedato
15.01.2020

Innstilling:

Formannskapet i Søndre Land kommune godkjenner at det søkes om tilskudd innenfor statlige klimasats-midler. Dette innenfor tre hovedområder som nærmere omtalt i saksfremlegget:

1. Klimavennlig areal og transportplanlegging
2. Klimavennlig transport
3. Klimareduserende tiltak i andre sektorer

Rådmann gis ansvar for utformingen av søknadene.

Vedlegg:

- Ingen

Bakgrunn:

Søndre Land har en relativt ny Klima- og energiplan, vedtatt mars 2019. Bak i klimaplanen ligger Handlingsplan og tiltak. Her er det nevnt kap. 14.8 at søknad om klimasatsmidler skal vurderes. Klimaplanen gir ikke konkrete føringer for hvilke tiltak det skal søkes om. Klimasatsmidler, søknadene forankres derfor politisk i formannskapet i denne saken.

Det er så langt vurdert at kommunen søker Miljødirektoratet om midler til følgende tre prosjekter innenfor fristen 15.febr.2020:

1. Klimavennlig areal og transportplanlegging

Vedtatt klimaplan kunne vært mer ambisiøs og involvert den enkelte innbygger og næringslivet i større grad. Samtidig vil en omstilling til et lavutslippssamfunn og tilpasning av lokalsamfunn til et endret klima kreve tydelig lederskap både i administrasjonen, i tjenesteproduksjonen og i arbeidet med lokal samfunnsutvikling. I planprosesser som omfatter areal, transport og detaljregulering er det viktig at klimahensyn tas inn ved beslutninger. Det kan være aktuelt å leie inn spesialkompetanse i enkelte plansaker for å utrede gode utslippsreducerende tiltak og utrede tiltakenes effekt på økosystemtjenester og naturmangfold. Et eksempel på en slik plan er Klinkenbergtoppen boligområde som kommunen selv forestår planleggingen av.

KSFoU-rapporten Kortreist Kvalitet anbefaler å utvikle en strategisk plattform for å tydeliggjøre og sikre politisk forankring av kommunens ambisjoner og mål for omstillingen til lavutslippssamfunnet. Plattformen omfatter tiltak på ulike nivåer, fra å vurdere hvordan kommunen kan implementere allerede kjente løsninger til å vurdere hvilke tiltak som er nødvendig for å institusjonalisere kommunens klimamål. Dette gjelder tiltak på tre ulike nivåer:

- I. **Effektivisering**, omfatter enkle og kjente tiltak
- II. **Utvikling**, utføre oppgaver på nye måter, krever sammensatt kompetanse og innovasjon
- III. **Omstilling**, omfatter radikale tiltak som krever større endringer og omstilling

Et viktig mål med prosessen rundt utviklingen av en slik plattform er at den engasjerer mange ulike aktører i lokalsamfunnet, det er viktig å utforske hvilke fortrinn og muligheter som allerede ligger i kommune og identifisere satsningsområder hvor omstilling er gunstig for næringslivet, lokalbefolkningen og for klimaet. Eks. utredning av potensialet for bioøkonomisk skogbruk og jordbruk.

Et annet eksempel er persontransport og potensialet for utslippsreduksjon. Søndre Land er preget av høy grad av bilbruk og spredt bosetning. Bilbruken er også stor i tettstedene. Andelen El-biler og tilretteleggingen for sykling er også lav i forhold til andre kommuner i nærheten. Det er et stort potensial i å finne fram til gode løsninger på dette området. Det foregår for tiden et arbeid i forbindelse med tettstedutvikling i Hov, her bør det være muligheter for valg av løsninger som bidrar til lavere utslipp av klimagasser.

Innleid spesialkompetanse kan også bidra til riktige valg i byggeprosjekter der kommunen er byggherre. Det kan f.eks. være aktuelt å se nærmere på retningslinjene ved innkjøp, utarbeidelse av læreplaner i skolen m.m.

Prosjektet skal gi en strategisk plattform, medføre gode areal- og transportplanleggingsprosesser, ha innlagt ulike seminarer, workshops m.m. for å involvere næringsliv og befolkning. Det vurderes også lagt inn kursserie for kommunestyrerepresentantene.

Det vil i 2020 jobbes med kommunens planstrategi og kommunens samfunnsplan. I dette arbeidet vil det være naturlig å innlemme klimavennlig areal og transportplanlegging.

2. Klimavennlig transport

Her inngår støtte til ladepunkter til kommunale tjenestebiler, inntil 50% av kostnadene og maksimalt kr. 20.000,- pr. punkt, alle kostnader inkludert. Det forventes at kommunen skifter ut ett fossilt kjøretøy med helelektrisk kjøretøy for hvert ladepunkt som støttes. Kravet til ladepunkt er «Mode 3-Type 2»

I Hovlitunet planlegges det for 6 ladepunkter, i tillegg ett ladepunkt for tjenestebil på Rådhuset vil dette medføre søknad om 7 ladepunkter. I tiden fram mot søknadsfrist vil det vurderes behovet for elektrifiserte tjenestebiler i også andre virksomheter. De ladepunkt det gis tilskudd til skal primært være øremerket for kommunale tjenestebiler, ikke til allmenn bruk.

3. Klimareduserende tiltak i andre sektorer

Her inngår bl.a. *Tiltak innen jordbruk og skogbruk, for eksempel opplæringstiltak knyttet til gjødselhåndtering.*

Ett av tiltakene i Klimaplanen kap. 14.3.2 er å øke kompetansen til den enkelte bruker om *gjødselplanlegging, bruk av gjødsel, lagring av husdyrgjødsel og rutiner for dokumentasjon av tiltak.*

Alle som driver jord og søker produksjonstilskudd, skal ha en godkjent gjødselplan. Kommunen skal kontrollere/godkjenne disse planene. Ved kontroll ser kommunens representant at mange har gjødselplan, men som ofte er noe mangelfull. Et mindretall bruker gjødselplanen aktivt. Endret klima og vær gir større behov for å bruke gjødselplanen mer

aktivt som verktøy for å begrense utslipp til vann og luft. Søndre Land kommune har i sin SMIL – strategi foreslått at søkere som har tatt kurs i praktisk bruk av gjødselplan kan prioriteres foran andre søkere av SMIL – tilskudd. Kurs i praktisk bruk av gjødselplan er også lagt inn i arbeid med vanddirektivet for Randsfjorden. Det som gjenstår er da å arrangere gode kurs i praktisk bruk av gjødselplan som verktøy.

Kurset bør ha fokus på hva en gjødselplan skal inneholde, formålet med å ha en gjødselplan, hva som påvirker mengden gjødsel som jorda trenger, hvordan gjødsel spres optimalt klima- og miljømessig, hvordan gjødsel lagres best mulig, når skal husdyrgjødsel spres, hva er lov, hva man må tenke på når regnet øser ned, eller når tørken setter inn, kort sagt; hvordan du bruker gjødselplanen til mer enn bare å bestille antall kg handelsgjødsel for neste år.

Det er tradisjonelt kjørt kurs med gjødselplanlegging som tema. Disse kursene har fokus på tillaging av plan.

Et praktisk bruk kurs bør ha med grunnleggende gjødselplanlegging, men gå lenger en tradisjonelle gjødselplanleggingskurs, ved f eks å bruke forelesere fra NIBIO med fersk kompetanse på gjødslingsmåter, gjødslingseffekt/klima, kvalitet på gjødsel, avrenning, markvandring osv. Kurset kan bli tilbudt andre kommuner i landbruksnettverket Land, Gjøvik, Toten og Hadeland, litt etter responsen og antall deltagere vi klarer å engasjere i Søndre Land kommune.

Vurdering:

1. Klimavennlig areal og transportplanlegging

Dette innebærer utvikling av en strategisk plattform for at kommunen skal ta en stø kurs mot et lavutslippssamfunn, gjerne med tydelige bærekraftmål. Det legges opp til at denne har bred forankring i kommunen både administrativt og politisk og involverer befolkningen og næringslivet. Det er tidligere i saksfremlegget pekt på planer som er startet opp og der klimavennlig areal og transportplanlegging er aktuelt å ha et fokus på, eks. Klinkenbergtoppen boligområde og tettstedutviklingen i Hov. En sentrumsutvikling som er kompakt og som gir gode forbindelseslinjer og oppholdsarealer for gående/syklende vil være positivt i et klimaperspektiv. De nevnte planer er arbeid som vil pågå parallelt med utviklingen av strategisk plattform. Søknaden om tilskudd på dette prosjektområdet vil derfor dels være konkret, men også ha mer generell karakter siden endel konkrete tiltak og satsninger først blir synliggjort etter at strategisk plattform er utarbeidet. Parallelt med utarbeidelse av strategisk plattform vil også arbeidet med kommunens samfunnsplan foregå og det er forventet at samfunnsplanen kan stake ut en kurs som ivaretar bærekraft- og klimamål, inkludert området klimavennlig areal og transportplanlegging.

Dette prosjektet vil kreve konsulentbistand og ekspertise utenfra. Prosjektet vil av den grunn forventes å kunne kreve et større søknadsbeløp og vil også være krevende når det gjelder kommunens egeninnsats.

2. Klimavennlig transport

Når det gjelder gjennomføring av klimavennlig transport er ladepunkter for kommunale tjenestebiler konkret uttalt av Miljødirektoratet som et område det skal satses på. Det forutsettes samtidig at det medfører overgang til elbiler. Det er allerede planlagt for 6

ladepunkter i Hovlitunet. Om det gis støtte vil det medføre en overgang til endel elbiler i hjemmetjenesten.

3. Klimareducerende tiltak i andre sektorer

Miljødirektoratet har tilskuddsmulighet for tiltak i en rekke ulike sektorer, deriblant tiltak i jord- og skogbruk inkl. gjødselhåndtering. Rådmann ser muligheten for at gjennom opplæringstiltak overfor flest mulige gårdbrukere vil klimautslippet kunne reduseres i landbruket. Gjennom tilskudd vil det være mulig å få inn foredragsholdere/veiledere fra ulike fagmiljøer, men likevel gjøre kurset for den enkelte bruker overkommelig slik at flest mulig kan delta.

Det tre overnevnte prosjektene er etter rådmannens vurdering gode prosjekt i Søndre Land kommune. Etter politisk forankring/godkjenning vil det jobbes fram detaljerte søknader der også kostnadsoverslag og finansiering vil inngå.

Det tas forbehold om at prosjektsøknadene vil kunne justeres noe fram mot søknadsfristen 15.febr. i forhold til beskrivelsen i dette saksfremlegget.

STRATEGI FOR SPESIELLE MILJØTILTAK I LANDBRUKET 2020 - 2023

Saksbehandler: Anette Sand
Arkivsaksnr.: 19/1800

Arkiv: V18

Saksnr.: **Utvalg**
3/20 Formannskapet

Møtedato
15.01.2020

Innstilling:

Formannskapet vedtar følgende strategi for bruk av SMIL- midler i Søndre Land kommune for årene 2020 – 2023:

Prioritering av SMIL tiltak

Tema og tiltak prioritert med tilskuddssatser 2020 - 2023	Tilskudd i % av godkjent kostnad
§ 5 Kulturlandskap og biologisk mangfold prioriteres som følger	
Pri i) Istandsetting av gammel kulturmark også rundt gamle setermiljø/husmannsplasser	50 %
Pri ii) Verneverdige bygninger	35 %
Pri v) Biologisk mangfold	Inntil 70 %
§ 5 Forurensing og klima prioriteres som følger	
Pri iii) Investering i gode, forskriftsmessige lagerplasser for talle/silo og fôringsplasser. Istandsetting av gjødsekkjeller/porter.	35 %
Pri iv) Investering i tildekking av gjødsekum/ investering i husdyrrom som har luktproblematikk	35 %
Pri vi) Andre tiltak	
§ 4 Planlegging/ tilrettelegging for tiltak innen kulturlandskap og biologisk mangfold, samt forurensing og klima. Prioriteres på linje med det aktuelle tiltaket under § 5.	Inntil 100 %
Tilskudd til tiltak i beiteområder (ikke SMIL, egen forskrift, men del av RMP) Veileder for SMIL- midler ligger også til grunn for kostnadsgodkjenning tiltak i beiteområder.	50 – 70 % avhengig av tiltak jf forskriftens § 3

Prioriteringer mellom søknader pr tema for SMIL - søknader

Søknader må beskrive aktiv etterbruk av tiltaket, og prioriteringsrekkefølgen på aktiv etterbruk er slik:

- Pri i) Aktiv etterbruk med husdyr og i henhold til nyere tids kulturminneplan. (kurs i gjødselplanlegging)
- Pri ii) Aktiv etterbruk med husdyr. (kurs i gjødselplanlegging)
- Pri iii) Aktiv etterbruk med jordbruksdrift uten husdyr, og i henhold til nyere tids kulturminneplan. (kurs i gjødselplanlegging)
- Pri iv) Aktiv etterbruk med jordbruksdrift uten husdyr (kurs i gjødselplanlegging)
- Pri v) Museal etterbruk

Tilskudd til tiltak i beiteområder vil bli prioritert slik:

- i) Tiltak som gir god dyrevelferd; sørger for at dyra holder seg i utmarka, og ikke skaper trafikkfare, eller er til ulempe for bebyggelse.
- ii) Tiltak som gjør bruk av utmarksbeite enklere, og mer effektivt.

Overføringer mellom tiltak etter behov, delegeres til rådmannen i samsvar med forskrift, retningslinjer og gjeldende SMIL – strategi (2020 – 2023)

Vedlegg:

Analyse/evaluering av SMIL- strategi fra 2014 – 2019

Veileder til søkere av SMIL – midler i Søndre Land kommune 2020 – 2023

Hvordan involveres faglaga, Fylkesmannen og politikere i prosessen?

Herværende saksframlegg legges først fram for «Rådgivende utvalg for landbruk» RUFL som er sammensatt av faglaga i landbruket, både på jord- og skogsidene. I tillegg til faglaga, inviteres personer som har gitt tilbakemelding på at de ønsker å spille inn forslag til strategien. Når RUFL har gitt sine innspill til strategien, sendes den på en kjapp høring til FM, og samtidig til politisk behandling i Formannskapet.

Bakgrunn for rullering av kommunens SMIL - strategi:

Hva er SMIL? Ordet er en forkortelse av «Spesielle miljøtiltak i landbruket»

SMIL- midler er tilskuddsmidler som kommunen deler ut etter regler gitt i forskrift, og i landbruksforhandlingene.

§ 1. Formål

Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. Prosjektene og tiltakene skal prioriteres ut fra lokale målsettinger og strategier.

Midlene er derfor knyttet opp til bruk for landbrukseiendommer som søker produksjonstilskudd. Kommunen fikk ansvar for forvaltning av SMIL – midler i 2004. Den første kommunale strategien ble laget ca 2009, og ble rullert i 2013. Det ble ikke gjort store endringer i strategien ved forrige rullering.

Som retningsgivende for kommunens strategi for bruk av SMIL – midler, finnes flere dokumenter:

- Nasjonale miljømål og virkemidler for miljø- og klimaarbeid i jordbruket, «Nasjonalt miljøprogram 2019 – 2022» (NMP)
- Regionalt miljøprogram for jordbruket, Innlandet 2019 – 2022 (RMP)

NMP sier at RMP skal gi føringer for kommunale tiltaksstrategier for bruk av SMIL – midler.

RMP skal også synliggjøre geografisk fordeling av tiltak, og bidra til at kommunens investeringsmidler fra SMIL kan få RMP-tilskudd til årlig vedlikehold og skjøtsel.

RMP skal også stimulere til felles satsinger på tvers av kommunegrenser

Konkrete føringer i RMP:

Miljøutfordringene i kommunen skal beskrives, og brukes som bakgrunn for å prioritere SMIL – midlene. Dette gjøres på samme mal som vi gjorde det i 2014, men det er litt andre føringer i RMP nå. Miljøutfordringene som er prioritert i RMP må vises i kommunens prioriteringer. Tiltak som har konkret miljøeffekt må vektlegges, og midlene skal målrettes mot lokale utfordringer. Det er viktig å være oppmerksom på om det finnes viktige miljøtiltak som ikke dekkes opp av RMP – tilskudd.

Hva fylkesmannen vektlegger når de fordeler SMIL-midler:

Antall søknader/markedsføring av ordningen i kommunen.

Blir tiltakene gjennomført som planlagt, eller er det mye inndratte midler i kommunen.

At midlene blir brukt i henhold til regelverk og formål med ordningen.

En evaluering av hvordan valgt strategi har fungert fram til nå:

Før vi går i gang med å se på SMIL – strategien i lys av nytt RMP-program, vil vi bruke litt tid på å evaluere den strategien vi har brukt fra ca. 2010 og fram til nå. Selve tallmaterialet og beskrivelse av utfordringer i Søndre Land m.m. for evalueringen/analysen ligger som eget vedlegg, men konklusjonen oppsummeres her:

Målene i strategien vi har brukt fram til nå, er i stor grad basert på å holde tilstand på dagens nivå, eller bedre. For å si noe om måloppnåelse må vi se på hva som er utløst av tiltak med SMIL - midler. Søndre Land kommune har brukt ca. 7 056 594 kroner i tilskudd siden 2010 på følgende måte:

- 2 589 374 kroner på 82 beitetiltak i perioden 2010 – 2019. Dette er 36,7 % av de totale midlene på 7 056 594 kroner. Dette tilskuddet gis med 50 % av kostnaden, slik at totale investeringer i beitetiltak har vært ca 5 178 000 kroner.
- 4 237 204 kroner på 82 bygningstiltak i perioden 2010 – 2019. Dette er 60 % av de totale midlene på 7 056 594 kroner. Dette tilskuddet gis med 35 % av kostnaden, slik at de totale investeringene i bygninger har vært ca 12 106 000 kroner.
- De resterende 3,3 % av SMIL- midlene er brukt på biologisk mangfold, kulturminner, planlegging og tilrettelegging (skogstier)

Det er altså investert ca. 17 000 000 i kulturlandskapet siden 2010, det vil være rimelig å anta at mange av tiltakene er utløst av SMIL – midler, og at ordningen og strategien dermed har vært med på å bedre nivået på tilstanden i kulturlandskapet i Søndre Land, som var målsetningen. (Investeringsoverslaget er rundet ned, da noen tiltak ikke helt, eller delvis gjennomføres, og midler trekkes tilbake)

Hva har skjedd siden 2010 – hvordan kan vi tolke analyse av brukte SMIL- midler?**Regelverk:**

Regelverket for SMIL – midler er i stadig endring, og dette slår ut i bruken av midlene. Som vi ser av evalueringen/analysen forsvant søknadene som gjaldt biologisk mangfold, kulturminner, planlegging og tilrettelegging når kravet om produksjonstilskudd ble innført. Man kan tolke dette resultatet dithen at frivillige organisasjoner og spesielt interesserte er de som gjør en jobb når det kommer til de mer arbeidskrevende tiltakene som gis SMIL – midler.

De som eier og driver tilskuddsberettigede arealer har kanskje mindre tid til å engasjere seg i disse tiltakene for miljøet.

Nytt regelverk gjør at f eks leveområder for pollinerende insekter nå er et fokusområde i RMP programmet, under biologisk mangfold. I 2019 er det gitt SMIL – tilskudd for å etablere et leveområde. Dette leveområdet får miljøtilskudd årlig for at det skjøttes på en egnet måte.

Søknadstilgangen

Det har de siste fem årene vært større tilgang på søknader til istandsetting av gammel kulturmark enn verneverdige bygninger. Denne trenden var omvendt i femårsperioden fra 2010 – 2014.

Kommunen antar at dette kan skyldes etablering av større besetninger pr bruk, og behov for mer beite på innmark de siste åra.

I tillegg kan investeringslysten i verneverdige bygninger ha fått en knekk av forhold som: tre år på rad med vanskelige vekstsesonger, rovdyrangrep i nærområdene, lav vekst i inntektene til jordbruket, samt negativ fokus på husdyrnæring i flere sammenhenger.

Vurdering:

En strategi er måten man velger å handle på. For å lage en strategi er det viktig å vite hvor vi er nå, - og hvor vi skal – målet for strategien.

Spørsmålet er altså hvor er vi nå, hva er målene våre og skal vi handle på en annen måte framover enn vi har gjort til nå, når det gjelder tildeling av SMIL - midler?

Miljøutfordringene, tiltakene og målene vi beskrev i 2014 (vedlegg evaluering/analyse) har fått noen tilføyelser med rød skrift. Dette er forhold som saksbehandler mener har endret seg/ fått større betydning siden 2010/2014.

Endringer i regelverk, kommunale planer m.m. må også hensyn tas når vi ser på måten vi skal handle på framover. Oppgradering av «håndboka» som er kommunens veiledning til søkere av SMIL- tilskudd er gjort i henhold til foreslått strategi.

Kommunale planer

Nye kommunale planer har kommet til siden 2010. Disse planene må vi ha i bakhodet når vi lager ny strategi:

Verneverdige bygninger: Kulturminneplan for nyere tids kulturminner, vedtatt desember 2019. Verneverdige bygninger som ligger inne i denne planen prioriteres før andre verneverdige bygninger, dersom etterbruken er lik. (se prioriteringsvurdering)

Avrenning – gjødsel – erosjon: Regional vannforvaltningsplan - Vannområdet Randsfjorden. Denne planen er under revisjon nå, og ny SMIL- strategi på avrenningssiden er lagt inn som tiltak i deler av kommunen.

Avrenning, - gjødsel – plast m.m.: Klima- og energiplan, denne planen har satt kurs i praktisk bruk av gjødselplan på dagsorden.

Forslag til prioritering av SMIL tiltak

Tema og tiltak prioritert med tilskuddssatser 2020 - 2023	Tilskudd i % av godkjent kostnad
§ 5 Kulturlandskap og biologisk mangfold prioriteres som følger	

Pri i) Istandsetting av gammel kulturmark også rundt gamle setermiljø/husmannsplasser	50 %
Pri ii) Verneverdige bygninger	35 %
Pri v) Biologisk mangfold	Inntil 70 %
§ 5 Forurensing og klima prioriteres som følger	
Pri iii) Investering i gode, forskriftsmessige lagerplasser for talle/silo og fôringsplasser. Istandsetting av gjødselkjeller/porter.	35 %
Pri iv) Investering i tildekking av gjødselkum/ investering i husdyrrom som har luktproblematikk	35 %
Pri vi) Andre tiltak	
§ 4 Planlegging/ tilrettelegging for tiltak innen kulturlandskap og biologisk mangfold, samt forurensing og klima. Prioriteres på linje med det aktuelle tiltaket under § 5.	Inntil 100 %
Tilskudd til tiltak i beiteområder (ikke SMIL, egen forskrift, men del av RMP) Veileder for SMIL- midler ligger også til grunn for kostnadsgodkjenning tiltak i beiteområder.	50 – 70 % avhengig av tiltak jf forskriftens § 3

Det legges opp til å beholde strategien omtrent som den har fungert siden 2010.

Rådgivende utvalg for landbruk (RUFL)uttalte seg om følgende i møtet 11.12.2019: Prioriteringsrekkefølgen på temaene, - disse er i henhold til de faktiske søknadene som kommer inn.

Nye forurensings- og klimatiltak er foreslått, fordi utfordringene rundt disse temaene har økt de siste åra. De nye tiltakene prioriter gjødsellagring og luktproblematikk, som kan løses med SMIL – tilskudd, innen rimelighetens grenser.

Det ble konkludert med at det ikke er naturlig med kommuneoverskridende tiltak. Skulle det dukke opp noe, kan man løse det innen nåværende strategi.

Sammenhengen med RMP. Søndre Land kommune har høyest prioritet på tiltak som ikke nødvendigvis har størst sammenheng med de regionalt fastsatte miljøtilskuddene (RMP).

Kommunen velger like vel å prioritere disse tiltakene høyest, da det er her søknadene har kommet inn de siste åra. Hele kommunen prioriteres likt for SMIL- midler

Søknader i henhold til nyere tids kulturminneplan for Søndre Land prioriteres, dersom vilkår om aktiv etterbruk oppfylles.

Det er viktig for SMIL – tiltakene, som gjelder husdyr og gjødselhåndtering, at bruker har en god gjødselplan. Det vil derfor bli oppfordret til å ta kurs i gjødselplanlegging og -bruk for tiltak innen beite, forurensing og klima. De som har slike kurs vil kunne prioriteres før søkere uten slik kursing. Av spesielle prosjekter/satsingsområder ønsker medlemmene i RUFL fokus på å fjerne gamle gjerder i inn- og utmark. Dette kan kanskje løses med et utredningstiltak i SMIL, og muligens gis midler gjennom ordningen «investeringer i beiteområder»

Begrunnelse med bakgrunn i miljøutfordringene:

Istandsetting av gammel kulturmark: hindrer gjengroing, åpner kulturlandskapet, omfatter også voll rundt gamle skogsetermiljø og husmannsbruk med vilkår om slått. (Ingen direkte RMP-tilskudd til dette)

Verneverdige bygninger: Kulturmiljøtiltak, det er mange store trebygninger/gårdsbygninger i kommunen, som det er viktig å ta vare på som en del av kulturlandskapet. Hvis det gis SMIL-midler til ivaretagelse, fører dette til at bygget ikke rives. Trebygg som står, og får ny bruk er et klima- og miljøvennlig tiltak jf fylkeskommunens prosjekt. (RMP tilskudd, ingen)

Biologisk mangfold: marginale dyrka arealer, og små beitemarker kan gjøres om til pollinerende insekt soner. (RMP-soner for pollinerende insekter)

Investerings tiltak for å kunne slå gammel slåttemark, eventuelt beite verdifull beitemark ute av drift. (RMP- skjøtsel av slåttemark/biologisk verdifulle arealer)

Forurensing: Investering i gode, forskriftsmessige lagerplasser for talle, o.a. gjødsel/silo. Investering i tildekking av gjødselkum/ investering i husdyrrom pga luktproblematikk. (RMP tilskudd, ingen direkte tilknytta)

Tilskudd til tiltak i beiteområder overtas av kommunen fra 1.1.2020. (tidligere fylkesmannen)

Søndre Land velger å samordne sine retningslinjer for bruk av dette tilskuddet med SMIL-strategien. Tilskudd til tiltak følges opp av ordningen «organisert beitebruk» (OBB tilskudd til organisert bruk av utmarksbeite)

Kommunens veileder for SMIL – midler gir rammer for kostnader som godkjennes i søknadene, disse rammene gjelder også for tiltak i beiteområder.

Følgende tiltak prioriteres:

i) Tiltak som gir god dyrevelferd; sørger for at dyra holder seg i utmarka, og ikke skaper trafikkfare, eller er til ulempe for bebyggelse.

ii) Tiltak som gjør bruk av utmarksbeite enklere, og mer effektivt.

Prioriteringer mellom søknader pr tema

Søknader må ha aktiv etterbruk, og prioriteringsrekkefølgen på aktiv etterbruk er slik:

Pri i) Aktiv etterbruk med husdyr og i henhold til nyere tids kulturminneplan. (kurs i gjødselplanlegging)

Pri ii) Aktiv etterbruk med husdyr. (kurs i gjødselplanlegging)

Pri iii) Aktiv etterbruk med jordbruksdrift uten husdyr, og i henhold til nyere tids kulturminneplan. (kurs i gjødselplanlegging)

Pri iv) Aktiv etterbruk med jordbruksdrift uten husdyr (kurs i gjødselplanlegging)

Pri v) Museal etterbruk

Dersom bruker har kurs i gjødselplanlegging, og søker på en ordning der dette er relevant, vil søker med praktisk kurs i gjødselplanlegging prioriteres før søker uten kurs, hvis prioriteringen ellers er lik.

UTTREDEN SOM MEDLEM AV KONTROLLUTVALGET - VALG AV NYTT MEDLEM

Saksbehandler: Knut Viset
 Arkivsaksnr.: 19/1507

Arkiv: 014

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
54/19	Kommunestyret	14.10.2019
4/20	Formannskapet	15.01.2020
/	Kommunestyret	03.02.2020

Innstilling:

1. Kommunestyret tar til etterretning at Per Briskodden trer ut som medlem av kontrollutvalget da han iht kommunelovens § 23-1, bokstav h) er utelukket fra valg som medlem.
2. Som nytt medlem av kontrollutvalget for perioden 2019 – 2023, velges følgende:

Behandling/vedtak i Kommunestyret den 14.10.2019 sak 54/19**Behandling:**

Valgkomiteen fremmet følgende enstemmig innstilling/forslag til medlemmer av kontrollutvalget:

1. Bjørg Wenche Horn (SBL)
2. Lars Arnstein Grime (SP) som kommunestyrerepresentant
3. Per Briskodden (AP)
4. Per Espen Eid (V)
5. Eva Røise (SV)

Som forslag på hhv leder og nestleder foreslo valgkomiteen følgende:

- Bjørg Wenche Horn (SBL) - leder
- Per Espen Eid (V) - nestleder

Som varamedlemmer til kontrollutvalget, hadde valgkomiteen fremmet følgende innstilling:

1. Erik Lund (SBL)
2. Kirsten Eva Male (AP)
3. Ole Christian Dalby (H)
4. Mona Bleken (H)

Valgene av medlemmer og varamedlemmer ble gjennomført som avtalevalg iht kommunelovens § 7-7, mens valgene som leder og nestleder ble gjennomført som flertallsvalg iht kommunelovens § 7-8.

Valg komiteens forslag/innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

- I. Kommunestyret velger følgende medlemmer til kontrollutvalget for perioden 2019 – 2023:
 - Bjørg Wenche Horn (SBL)
 - Lars Arnstein Grime (SP) som kommunestyrerepresentant
 - Per Briskodden (AP)
 - Per Espen Eid (V)
 - Eva Røise (SV)

- II. Som hhv leder og nestleder av kontrollutvalget velges:
 - Bjørg Wenche Horn (SBL) – som leder
 - Per Espen Eid (V) – som nestleder

- III. Kommunestyret velger følgende varamedlemmer til kontrollutvalget (i rangert rekkefølge):
 1. Erik Lund (SBL)
 2. Kirsten Eva Male (AP)
 3. Ole Christian Dalby (H)
 4. Mona Bleken (H)

Vedlegg:

- Ingen

Bakgrunn:

Det vises valg av kontrollutvalg for perioden 2019 – 2023 som sak 54/19 i det konstituerende kommunestyremøte 14.10.2019. Her ble bl.a. Per Briskodden (AP) valgt som medlem.

Da det viser seg at Per Briskodden er styremedlem av det kommunalt eide selskapet Sølve AS, er han iht. kommunelovens § 23-1, bokstav h) utelukket fra valg som medlem/varamedlem av kontrollutvalget og må følgelig tre ut av vervet med henvisning til kommunelovens § 7-9 Uttreden og fritak.

Som konsekvens av uttreden, skal det velges nytt medlem iht kommunelovens bestemmelser i § 7-10 Opprykk, nyvalg og suppleringsvalg hvor det i fjerde ledd heter:

«Hvis et medlem eller varamedlem av et annet folkevalgt organ enn kommunestyre, fylkesting, kommunestyrekomité eller fylkestingskomité trer endelig ut, skal det velges et nytt medlem eller varamedlem. Det nye medlemmet skal velges fra den samme gruppen som det uttredende medlemmet tilhørte. Hvis dette vil føre til at ett kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av medlemmene i organet, skal det, hvis det er mulig, velges et nytt medlem fra det underrepresenterte kjønnnet.»

Vurdering:

Rådmannen ber med om at det foretas suppleringsvalg av nytt medlem av kontrollutvalget.

OPPNEVNING AV NYTT MEDLEM TIL OPPNEVNINGSGRUPPEN FOR MEGLERE I KONFLIKTRÅD

Saksbehandler: Knut Viset
Arkivsaksnr.: 19/2047

Arkiv: X43

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
5/20	Formannskapet	15.01.2020
/	Kommunestyret	03.02.2020

Innstilling:

Som nytt medlem til oppnevningssutvalget for meglere i Konfliktrådet for Innlandet for perioden 2020 – 2023, oppnevnes følgende representant:

Vedlegg:

- Ingen

Bakgrunn:

Konfliktrådet sin funksjon er regulert i Lov om megling i konfliktråd (konfliktrådsloven) og har til oppgave å megle i tvister som oppstår på grunn av at en eller flere personer har påført andre en skade, et tap eller en annen krenkelse. Det skal oppnevnes konfliktrådsmedglere for hver kommune. Meglerne oppnevnes av et særskilt oppnevningssutvalg som består av en representant utpekt av kommunestyret/kommunestyrene i hver kommune, en representant fra politiet og konfliktrådslederen for Innlandet.

Det er kommet henvendelse fra Konfliktrådet i Innlandet om at kommunen må oppnevne en ny representant til oppnevningssutvalget etter Liv Kari Jordskogen som har sluttet i kommunen.

Vurdering:

Personen som oppnevnes i oppnevningssutvalget skal altså være med å utpeke konfliktrådsmedglere fra den berørte kommunen i den enkelte sak som kommer opp for konfliktrådet. Dette tilsier at vedkommende bør være lokalkjent i kommunen og har nødvendig kunnskap om lokale forhold og personer. Dette med bakgrunn i at det er stilt krav om at den som oppnevningssutvalget utpeker som meglere må tilfredsstillende krav om vederheftighet og vandel.

Ved forrige utpeking fra 2010, gjorde formannskapet vedtak om at ordfører og rådmann ble gitt fullmakt til å foreta utpekingen. Liv Kari Jordskogen utpekt som kommunens representant i oppnevningssutvalget for perioden 2011 – 2015. Utpekingen ble administrativt forlenget inntil videre.

Siden ordlyden i henhold til § 3 i Lov om meglings i konfliktråd, er at det er kommunestyret som skal utpeke representanten til oppnevningssutvalget, velger rådmannen å fremme dette som sak til kommunestyret.

REFERATSAKER TIL FORMANNSKAPETS MØTE 15.01.2020

Saksbehandler: Knut Viset
Arkivsaksnr.: 20/51

Arkiv: 033

Saksnr.: Utvalg
6/20 Formannskapet

Møtedato
15.01.2020

Innstilling:

Formannskapet tar referatsakene til etterretning.

Vedlegg:

1. Protokoll fra formannskapets møte 11.12.2019
2. Svar på søknad om skjenkebevilling for en enkelt anledning – Land Catering
3. Lensmannens kommentarer til søknaden om skjenkebevilling

Bakgrunn:

Det fremmes følgende referatsaker til behandling:

Ordinære saker:

1. 19/1931-6 12.12.2019 STB/FELLES/KDS 033
Formannskapet
MØTEPROTOKOLL - MØTE I FORMANNSKAPET DEN 11.12.2019
2. 19/8-90 18.12.2019 STB/FELLES/ISTKV U63
Land Catering Zana Grgic
FORELØPIG SVAR - SØKNAD OM SKJENKEBEVILLING FOR EN ENKELTANLEDNING - ÅPENT ARRANGEMENT (JULEFEST) - LAND CATERING
3. 19/8-91 19.12.2019 STB/FELLES/ISTKV U63
Lensmann Ole Bjerke
KOMMENTARER TIL SØKNAD - SØKNAD OM SKJENKEBEVILLING FOR EN ENKELTANLEDNING - ÅPENT ARRANGEMENT (JULEFEST) - LAND CATERING

Delegerte vedtak:

- | | | | | |
|---------|---|-----------|-----------------|-------------------------|
| 19/1461 | 29.11.2019 | DS 216/19 | LOKAL/AREAL/HIL | 29.11.2019 |
| | Statens Vegvesen | | | Søknad innvilget |
| | BYGGING AV KJETTINGPLASS LANGS FV.33 PÅ SVINGVOLL | | | |
| | | | | |
| 19/1927 | 02.12.2019 | DS 217/19 | LOKAL/TDR/JSL | 02.12.2019 |
| | Nordre Sand Gard Hesla Maskin og Transport | | | Søknad innvilget |
| | REHABILITERING AV AVLØPSANLEGG - GBNR 73/1 | | | |

19/8	02.12.2019	DS 218/19	STB/FELLES/ISTKV	02.12.2019
	Granum Gård V/lars Harald Weydahl			Søknad innvilget
	SØKNAD OM AMBULERENDE SKJENKEBEVILLING FOR LUKKET SELSKAP - GRANUM GÅRD			
19/1044	06.12.2019	DS 222/19	LOKAL/AREAL/HIL	06.12.2019
	Anne-Berit Søyhagen Madsen			Søknad innvilget
	Ferdigattest - PÅBYGG FOR SOVEROM - GBNR 67/1/26			
19/1795	09.12.2019	DS 224/19	LOKAL/AREAL/TSO	09.12.2019
	Tradisjon Tro Stig Morten Solbakken			Søknad innvilget
19/2006	09.12.2019	DS 225/19	LOKAL/AREAL/ES	09.12.2019
	Jan Normann og Torunn Westrum			Søknad innvilget
	SØKNAD OM BYGGING AV LANDBRUKSVEG - GBNR 88/4			
19/1918	10.12.2019	DS 226/19	LOKAL/AREAL/HIL	10.12.2019
	Øyvind Solberg Gerhardsen			Søknad innvilget
	BYGGING AV GARASJE - GBNR 65/256			
19/1876	10.12.2019	DS 227/19	STB/FELLES/ISTKV	10.12.2019
	Fønix Restaurant AS			Søknad innvilget
	SØKNAD OM SERVERINGSBEVILLING - FØNIX RESTAURANT AS			
19/913	11.12.2019	DS 228/19	STB/FELLES/ISTKV	11.12.2019
	Douwe Renze Land Mikrobryggeri Tsjoch - Smids			Søknad innvilget
	SØKNAD OM AMBULERENDE SALGSBEVILLING FOR EN ENKELTANLEDNING - LAND MIKROBRYGGERI TSJOCH-SMIDS			
18/1250	12.12.2019	DS 229/19	LOKAL/AREAL/HIL	12.12.2019
	Søndre Land Kommune, v/ Johan Slåtsveen			Søknad innvilget
	REHABILITERING AV RENSEANLEGG - GBNR 65/47 MED FLERE			
19/1913	12.12.2019	DS 230/19	LOKAL/AREAL/TSO	12.12.2019
	Ram Arkitektur AS			Søknad innvilget
	RIVETILLATELSE FOR SKOLEBYGNINGEN OG VAKTMESTERVERKSTEDET VED KLINIKKEN - GBNR 61/12			
19/1590	13.12.2019	DS 231/19	LOKAL/AREAL/HIL	13.12.2019
	Sbg Byggprosjekt AS			<i>Søknad innvilget</i>
	BYGGING AV BRYGGE TILRETTELAGT FOR HC BRUKERE - SAGVIKA FRILUFTSOMRÅDE GBNR 20/225 GBNR 20/225			
17/1440	17.12.2019	DS 234/19	LOKAL/TDR/JSL	17.12.2019
	Eir Helle Nerland			Søknad innvilget
	Tillatelse til rehabilitering av avløpsanlegg GBNR 91/12			

19/2054	18.12.2019	DS 236/19	LOKAL/AREAL/ANS	18.12.2019
	Haavard Haktor Holstad			Søknad innvilget
	SØKNAD OM FRITAK FRA KRAV OM GJØDSELPLAN GBNR 37/38			
19/1742	19.12.2019	DS 237/19	LOKAL/AREAL/HIL	19.12.2019
	Øystein Stokke			Søknad innvilget
	TILBYGG/TILBAKEFØRING TIL OPPRINNELIG FASADE - OPPGRADERING AV INNGANGSPARTI OG VASKEROM/WC GBNR 31/1			
16/513	19.12.2019	DS 238/19	LOKAL/AREAL/TSO	19.12.2019
	Thomas Johansen Tvinnereim			Søknad innvilget
	PÅBYGG BOLIG - GBNR 45/57			
18/1746	20.12.2019	DS 239/19	LOKAL/AREAL/HIL	20.12.2019
	Søndre Land Kommune, v/ Johan Slåtsveen			Søknad innvilget
	GRØFTEANLEGG FOR OFFENTLIG VA-LEDNING I BJØRNSTAD OMRÅDET - GBNR 25/1			
16/149	20.12.2019	DS 240/19	LOKAL/AREAL/TSO	20.12.2019
	Søndre Land Kommune teknisk drift			Søknad innvilget
	DISPENSASJON KOMMUNEDELPLAN - RÅVANNSBASSENG GBNR 59/1			

Vurdering:

Rådmannen har ingen tilføyelser til referatsakene.